

บทที่ ๔
การอภิปรายผลการวิจัย



การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้ตัวแทนประชากรกลุ่มบุตรเป็นนักเรียนวัยรุ่น อายุระหว่าง ๑๕ ถึง ๑๘ ปี จากโรงเรียน ๓ โรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่ผู้วิจัยได้คัดเลือกมาเป็นตัวอย่างกลุ่มประชากรที่มีระดับเศรษฐกิจ สังคม และภูมิหลังของครอบครัวต่างกัน และผู้ปกครองของนักเรียนที่เป็นตัวแทนของกลุ่มบิดามารดา การอภิปรายผล จึงกระทำโดยเฉพาะในขอบเขตของสังคมในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา และขอบเขตที่บิดามารดาและบุตรมีภูมิลำเนาอยู่ในจังหวัดพระนครศรีอยุธยาเท่านั้น

การอภิปรายผลการวิจัย อาจแบ่งได้เป็น ๓ ตอน คือ

๑. ความสัมพันธ์ในบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่ระหว่างบิดามารดา และบุตร
๒. ความสัมพันธ์ในบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่ของบิดา และมารดา กับอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
๓. ความแตกต่างในลักษณะของบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่ ๔ ลักษณะ ซึ่งได้แก่ ความเข้มงวด การดืออำนาจเป็นใหญ่ ความอยู่ในระเบียบแบบแผน และการบิ่ทลัดการณเป็นใหญ่ระหว่างบิดากับมารดา และระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง

๑. ความสัมพันธ์ในบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่ระหว่างบิดามารดาและบุตร

ผลจากการวิจัยแสดงว่า บิดามารดาที่มีบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่แล้ว บุตรก็จะมีบุคลิกภาพแบบเดียวกันด้วย โดยความสัมพันธ์ดังกล่าวมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นสำคัญ .๐๑ และปรากฏว่า บิดามารดาที่มีบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่ จะไม่มีบุตรที่ยึดถือความเสมอภาคเลย(ตารางที่ ๔) ซึ่งเป็นการสนับสนุนข้อคิดเห็นของ Donne Byre¹ ที่ได้แสดงว่าบิดามารดาที่มีลักษณะบุคลิกภาพแบบดืออำนาจเป็นใหญ่ จะใช้วิธีการปกครองดงโทษ เข้มงวด กวดขันกับบุตร ทำให้บุตรพัฒนาบุคลิกภาพเช่นเดียวกันนี้ในตัวเอง ในทำนองเดียวกัน บิดามารดาที่มีบุคลิกภาพแบบยึดถือความเสมอภาค ก็จะพัฒนาบุคลิกภาพเช่นเดียวกันนี้ในตัวบุตรของเขาด้วย.

¹ Donne Byre, op. cit.

ทนกำเนิกและความเชื่อแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ของเก๊กนี้ จะได้รับอิทธิพลมาจากนิทานการของเขา ในตอนต้นๆของพัฒนาการ. จากผลการวิจัยของ Donne Byre² นี้ ก็แสดงว่า นิทานการที่ได้โคะแผลงจากแบบทัศนคติภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ จะมีบุตรที่ได้โคะแผลงจากแบบทัศนคติเกี่ยวกับเก๊ก ซึ่งแสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของการเลี้ยงดูในครอบครัวที่แตกต่างกัน บุตรของนิทานการที่มีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ จะได้รับการส่งเสริมให้ทำกิจกรรมที่พอใจให้แก่ผู้ใหญ่ มากกว่าจะได้รับการส่งเสริมให้โตแก่ผู้ใหญ่³ ดังนั้น บุตรจึงมีทัศนคติและพฤติกรรมที่เต็มแบบนิทานการ

สำหรับความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ระหว่างบิดากับบุตรนั้น ปรากฏผลว่า บุคลิกภาพของบิดามีอิทธิพลต่อบุตร มากกว่าบุคลิกภาพของมารดา(ตารางที่ ๕,๖) กล่าวคือ ถ้าบิดามีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ บุตรจะมีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่เช่นกัน และบิดาที่บ่งถึงความเสมอภาค จะไม่มีบุตรที่ถืออำนาจเป็นใหญ่เลย. การวิจัยนี้ได้ทดสอบที่ความสำคัญ .๐๑ แต่ในขณะที่เกี่ยวกับบุคลิกภาพของมารดาไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อบุตร ถึงแม้จะแสดงให้เห็นจากการางที่ ๖ ว่ามารดาที่ไม่ถืออำนาจเป็นใหญ่ จะไม่มีบุตรที่ถืออำนาจเป็นใหญ่ก็ตาม ทั้งนี้ อาจให้คำอธิบายได้ว่า เนื่องจากสังคมครอบครัวของไทยเราส่วนใหญ่แล้ว ยังถือว่า บิดาเป็นผู้เ้าในครอบครัว บิดาจึงมีอำนาจเหนือกว่าทุกคนในบ้าน รวมไปถึงการใช้อำนาจสิทธิขาดในการปกครองบุตรด้วย⁴ ปัจจุบันนี้ ผ่านชายก็ยังคงเห็นว่า การเต็มที่มีอิทธิพลสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูบุตรอยู่ ขณะที่ผ่านหญิงเห็นว่า เป็นการทันสมัยแล้ว⁵ ดังนั้น บิดาจึงเป็นผ่านที่มีอำนาจเหนือบุตรมากกว่ามารดา จากการวิจัยในสหรัฐอเมริกาเอง ได้มีการแสดงว่า เก๊กหญิงส่วนใหญ่ มองว่า บิดาเป็นผู้เ้าอำนาจที่บ้าน เก๊กชายส่วนใหญ่ มองว่า ทั้งบิดาและมารดา มีอำนาจเท่าเทียมกันในบ้าน แต่ไม่มีเก๊กหญิง หรือ เก๊กชายมองว่า มารดาเป็น

²Donne Byre, op.cit.

³Boyd Mc.Candless, op.cit.

⁴Alan E.Guskin, Changing Values of the College Students, Faculty of Education, Chulalongkorn, 1964

ผู้ชำนานที่สุดของบ้านแคบผู้เดียว⁶

ผลการวิจัยด้านความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ระหว่างบิดากับมารดา (ตารางที่ ๗) ปรากฏว่า มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .๐๕ แสดงว่า บิดาและมารดาจะรับรู้บุคลิกภาพไปในแนวเดียวกัน กล่าวคือ ครอบครัวที่มีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ มารดาก็จะรับรู้บุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่เช่นเดียวกัน และครอบครัวที่มีบิดาซึ่งรับรู้บุคลิกภาพแบบยึดถือความเสมอภาค มารดาก็จะรับรู้บุคลิกภาพแบบยึดถือความเสมอภาคด้วย ทั้งนี้ จะสามารถมองเห็นลักษณะการยอมรับเลี้ยงดูบุตรของครอบครัวได้ชัดเจน. จากการวิจัยของ Donn Byre⁷ พบว่า สมาชิกครอบครัวที่มีความสัมพันธ์ทางบุคลิกภาพ โดยที่สามีและภรรยารับรู้บุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่เช่นเดียวกัน จะมีการยอมรับเลี้ยงดูบุตรไปในแนวเดียวกันและจะมีผลต่อเนื่องไปถึงบุคลิกภาพของบุตรด้วย ขณะเดียวกัน บุตรของบิดาที่ถืออำนาจเป็นใหญ่ แต่มารดาไม่ได้ถืออำนาจเป็นใหญ่ จะรับรู้บุคลิกภาพแตกต่างไปจากบุตรที่มารดาถืออำนาจเป็นใหญ่ แต่บิดาไม่ได้ถืออำนาจเป็นใหญ่

๒. ความสัมพันธ์ของบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ ระหว่างบิดาและมารดา กับ ความระงับการตีตราและอาชญา

ผลการวิจัยปรากฏว่า อาบุกับบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ ไม่มีอิทธิพลต่อกัน กล่าวคือ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างอาบุของบิดา กับ คะแนนบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ (ตารางที่ ๘) และ ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ระหว่างอาบุของมารดา กับ คะแนนบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ (ตารางที่ ๘) ถึงแม้ว่าบิดามารดาอาบุมาก ก็ไม่ทำให้บุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ หรือบุคลิกภาพแบบยึดถือความเสมอภาค บิดามารดาอาบุน้อย ก็ไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพทางทั้งกล่าว ที่เป็นดังนี้ ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่บุคคลจะรับรู้บุคลิกภาพแบบใดนั้น ขึ้นอยู่กับนิทของครอบครัว และการยอมรับเลี้ยงดูที่เขาได้รับการปลูกฝังมาคิดตัว มาก

⁶Robert D.ness & Judith v.Torney, Religion, Age, and Sex in Children's Perception of Family Authority, Children Development, 1962, 33(4), pp. 781-789
⁷Donn Byre, op.cit.

กว่าจะขึ้นอยู่กับอายุของเขา เนื่องจาก Donne Byre⁸ กล่าวว่า บุคคลจะพัฒนาบุคลิกภาพมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่ได้รับจากบิดามารดา สำหรับบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ของเด็กอายุ ๗ ถึง ๑๔ ปีนั้น จะลดลงอย่างมีนัยสำคัญเมื่อมีอายุเพิ่มขึ้น⁹ แต่การที่การวิจัยครั้งนี้พบว่า อายุของบิดามารดาไม่มีความสัมพันธ์กับบุคลิกภาพนั้น อาจเป็นได้ว่า เมื่อบุคคลช่วยเด็กมาจนถึงวัยหนึ่ง จะมีความกลัว มีอิสระจากการปกครองดูแลของบิดามารดา และมีประสบการณ์จากภายนอกผสมรวมแล้วจะคงลักษณะของบุคลิกภาพไว้โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น ความแตกต่างของอายุในวัยผู้ใหญ่ จึงไม่มีผลต่อบุคลิกภาพโดยตรง กล่าวคือ บุคคลจะมีบุคลิกภาพเป็นไปตามแก่นแท้ที่ได้รับจากการปลูกฝังไว้

ผลการวิจัยในเรื่องอิทธิพลของการศึกษต่อบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ ปรากฏว่าทั้งสองประการนี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญสำหรับบิดา (ตารางที่ ๑๐) แต่ไม่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญสำหรับมารดา (ตารางที่ ๑๑) กล่าวคือ บิดาที่มีการศึกษาสูง ส่วนมากแล้วจะไม่เห็นหรือมีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ น้อยกว่าบิดาที่มีการศึกษาน้อย ซึ่งเป็นการสอดคล้องกับการวิจัยของ Christie และ Garcia¹⁰ ที่ว่า การขาดการศึกษาทำให้บุคคลมีความรู้ ความคิดอยู่ในวงจำกัด ไม่มีการยอมรับความแตกต่างของวัฒนธรรม เมื่อเป็นเช่นนั้น ก็ย่อมเป็นทางทำให้เขา มีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ไ้มากกว่า. Hyman และ Paul Sheatley¹¹ ได้พบว่า จำนวนส่วนใหญ่ของนิสิตนักศึกษา จะมีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ น้อยกว่านักเรียนตามโรงเรียนสามัญชน และประณตผลสั้นกันลงไป ซึ่งเขาได้ให้ความเห็นว่า การถืออำนาจ ถือเขงของคนเป็นใหญ่ นั้น อาจเกิดไ้จากการขาดการศึกษาหรือ

⁸Donne Byre, op. cit.

⁹Aron W. Seigman, Authoritarian Attitude in Children: The Effect of Age, I. Q., Anxiety and Parental Religious Attitudes, Journal of Clinical Psychology, 1957, 13, pp. 338-340

¹⁰Christie & Garcia, op. cit.

¹¹David Kretch, Richard Crutchfield and Egerton Ballachey, Individual in Society, New York, Mc. Graw-Hill Book Company, 1962

มีดังนี้ การศึกษาในชุมชนต่างๆอาจทำให้มีโครงสร้างของบุคลิกภาพเป็นไปในแนวตั้งกล่าว Orville G. Jr. Brim¹² กล่าวว่า การศึกษาของบิดามารดา จะมีผลสะท้อนตอบมาของการเป็นบิดามารดาด้วย แต่อิทธิพลของการศึกษาระบุกลอดลงไคความถูกต้องทางวัฒนธรรม สาเหตุจากจิตใต้สำนึก การควบคุมทางสังคม และโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งอาจนำมาอธิบายผลการวิจัยที่ว่า ระดับการศึกษาของมารดา กับ บุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ไม่มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ เพราะเหตุว่าสังคม และวัฒนธรรมไทย กำหนดบทบาทให้หญิงประพฤติปฏิบัติไปในแนวเดียวกันมาแต่ด้วยเขาว¹³ จึงมีการยึดถือคุณค่าคล้ายคลึงกันในหมู่หญิงไทย ไม่ว่าจะได้รับการศึกษามากหรือน้อยก็ตาม

สำหรับผลการวิจัยเรื่องอาชีพกับบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ ไม่ปรากฏผลว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งอาชีพของบิดากับบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ (ตารางที่๑๒) และอาชีพของมารดา กับ บุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่(ตารางที่๑๒) กล่าวคือ อาชีพของบุคคลไม่มีอิทธิพลต่อการทำให้มีบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่หรือไม่ แม้ว่าอาชีพจะมีบทบาทสำคัญต่อชีวิตของแต่ละบุคคล แต่กล่าวโดยทั่วไปแล้ว บุคลิกลักษณะของบุคคลไม่ใช่เครื่องชี้ให้เห็นถึงอาชีพของเขา¹⁴ ดังนั้นการที่บิดามารดาที่มีอาชีพรับราชการ ค้าขาย หรือรับจ้าง ก็ไม่สามารถบอกได้ชัดโดยอาชีพบุคลิกลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งแต่เพียงอย่างเดียว. การเลือกอาชีพของบุคคลยังต้องขึ้นอยู่กับเพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ระดับสติปัญญา และความถนัดด้วย¹⁵ นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังอาจเห็นว่า ถ้าเป็นการแบ่งอาชีพโดยกว้างๆ เช่น อาชีพรับราชการ ค้าขาย

¹²Orville G. Jr. Brim, Children, Nov. & Dec., 1958, Vol. 5, No 6, pp. 217-222

¹³Harry W. Gardiner, Attitudes of Thai Students Toward Marriage Roles, Journal of Social Psychology, 1968, pp. 61-65

¹⁴Anne Roe, The Psychology of Occupation, New York, John Wiley and Sons, Inc., 1956, pp. 55-56

¹⁵Ibid.

หรือถูกจ้าง มิได้แบ่งตามชนิดของงานอาชีพ เช่น ข้าราชการ ทหาร ครู แพทย์ เป็นต้น ทั้งนี้ จึงไม่อาจแสดงได้ชัดเจนว่า บุคคลในอาชีพเหล่านี้ มีบุคลิกภาพแบบใดอำนาจเป็นใหญ่หรือไม่

๓. ความแตกต่างในลักษณะของบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ < ลักษณะ ระหว่างเด็กชายกับเด็กหญิง และระหว่างบิดา กับ มารดา

ลักษณะทั้ง ๔ ด้านดังกล่าวได้แก่ ความแข็งงวด (rigidity) ซึ่งวัดได้จาก R-scale ความอยู่ในระเบียบแบบแผน (conformity) ซึ่งวัดจาก C-Scale การถืออำนาจเป็นใหญ่ (authoritarian) ซึ่งวัดได้จาก F-scale และ การยึดถือการณเป็นใหญ่ (dogmatism) ซึ่งวัดได้จาก Dogmatism Scale ปรากฏผลว่า ไม่มีความแตกต่างระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชายในด้าน ความแข็งงวด การถืออำนาจเป็นใหญ่ และการยึดถือการณเป็นใหญ่ แต่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่ .๐๕ ระหว่างเด็กหญิงกับเด็กชาย ในความอยู่ในระเบียบแบบแผน กล่าวคือ เด็กหญิงจะอยู่ในระเบียบแบบแผนต่างที่วางไว้มากกว่าเด็กชาย ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กหญิงและเด็กชายมีบทบาทของตนผิดไปจากบทบาทของผู้ใหญ่ทั้งหญิงและชาย¹⁶ ดังนั้น การปฏิบัติตนของเด็กจึงไม่เหมือนกับการปฏิบัติตนของผู้ใหญ่ เพราะเด็กได้รับการมุ่งหวังให้ปฏิบัติตัวตามคำแนะนำสั่งสอนของผู้ใหญ่ Phillip R. Costanzo และ Marvin E. Shaw¹⁷ ได้ทำการวิจัยว่า ความอยู่ในระเบียบแบบแผนจะเพิ่มขึ้นในวัยรุ่น และลดลงหลังจากนั้น พหุผลของบิดามารดา และบุคคลอื่นที่มีต่อบุตรหญิงและบุตรชายก็แตกต่างกัน

¹⁶ Calvin S. Hall and Gardner Linzey, Theories of Personality, New York, John Wiley and Sons, Inc., 1967, pp. 520

¹⁷ Phillip R. Costanzo & Marvin E. Shaw, Conformity as a Function of Age Level, Children Development, 1966, 37(4), pp. 967-975

กัน^{๑๘} จากการวิจัยของนางสาวยุพรรณี ศุขสมบัติ^{๑๙} พบว่า บุตรชายได้รับอิสระเสรีมากกว่า และบุตรหญิงได้รับการเอาใจใส่เลี้ยงดูมากกว่า ดังนั้น จึงเป็นการสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ได้ผลว่า เด็กหญิงอยู่ในระเบียบแบบแผนมากกว่าเด็กชาย

สำหรับการเปรียบเทียบลักษณะของบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่ทั้ง ๔ ลักษณะ ระหว่าง บิดาและมารดา ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ จากการวิจัยของ Graham M. Vaughan และ Kenneth D. White^{๒๐} ไม่พบความแตกต่างระหว่างเพศในบุคลิกภาพแบบถืออำนาจเป็นใหญ่เช่นเดียวกัน.

18

Anne Roe, op. cit.

^{๑๘}ยุพรรณี ศุขสมบัติ คานิยมทางอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ในจังหวัดพระนครและ
ธนบุรี พ.ศ. ๒๕๑๐ วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

20

Graham M. Vaughan and Kenneth D. white, op. cit.